

Mollenvanger Mark van den Akker uit Heythuysen jaarlijks goed voor 800 exemplaren

De mol verovert Midden-Limburg

HEYTHUYSEN

Bij de BoerenBond wisten ze het afgelopen december zeker. 'Meneer, we krijgen een strenge winter want de mollen zijn superactief. Let maar op, het gaat binnenkort vriezen dat het kraakt.' En opa zaliger die dagelijks in zijn moestuin werkte, was niet minder overtuigd. 'Zijn er in januari veel mollen, dan laat de winter niet met zich sullen.'

Mark van den Akker (50) uit Heythuysen, een van de weinige professionele mollenvangers in Limburg, moet hartelijk lachen om zoveel in volkswijsheden verpakte onzin. Wat een flauwekul, zegt hij. Inderdaad, er is sprake van opvallend veel mollen in deze contreien maar om nu gelijk te zeggen dat er dan ook een strenge winter in aantocht is? De mol als heraut van Koning Winter? Welnee! Van den Akker heeft een plausibelere verklaring voor het oprukkende leger mollen en die luidt heel simpel dat de mol minder schuw is geworden. 'Hij is lang niet meer zo bang als vroeger. Hij rukt op. De mol leefde oorspronkelijk in het bos maar heeft steeds meer lak aan mensen, verkeer en lawaai. De molshopen liggen tegenwoordig bij wijze van spreken bijna op het asfalt', aldus Mark van den Akker.

Maar goed, strenge winter of niet, mollen brengen je tuin niet veel goeds. Want: waar is de mol? In je tuin! Lag er tot voor kort een gazonnetje zo strak als een biljartlaken, nu wordt het groen ontsierd door molshopen. En er lijkt geen kruid tegen gewassen. Het worden er steeds meer. Je hebt je rug nog niet gedraaid of er ligt weer een onheilspellende hoop aarde op het gras. Denk je een mollengang te hebben ontdekt en heb je hem geblokkeerd met een klem; een dag later duikt de mol een paar meter verder doodleuk weer op. Het lijkt wel of hij een spelletje met je speelt. Telkens vis je achter het net. De molshopen groeien met de dag en jouw frustratie ook. Daarom maar de professional erbij gehaald. Mark van den Akker had de mol binnen enkele dagen te pakken, al moest hij toegeven dat hij dit keer ondergronds een taaie tegenstander tegenover zich had.

Maar goed, strenge winter of niet, mollen brengen je tuin niet veel goeds. Want: waar is de mol? In je tuin! Lag er tot voor kort een gazonnetje zo strak als een biljartlaken, nu wordt het groen ontsierd door molshopen. En er lijkt geen kruid tegen gewassen. Het worden er steeds meer. Je hebt je rug nog niet gedraaid of er ligt weer een onheilspellende hoop aarde op het gras. Denk je een mollengang te hebben ontdekt en heb je hem geblokkeerd met een klem; een dag later duikt de mol een paar meter verder doodleuk weer op. Het lijkt wel of hij een spelletje met je speelt. Telkens vis je achter het net. De molshopen groeien met de dag en jouw frustratie ook. Daarom maar de professional erbij gehaald. Mark van den Akker had de mol binnen enkele dagen te pakken, al moest hij toegeven dat hij dit keer ondergronds een taaie tegenstander tegenover zich had.

Momenteel heeft Van den Akker in de regio Midden-Limburg ruim 150 mollenklemmen uitstaan bij agrarische bedrijven en particulieren. 'Ja, het is dit jaar inderdaad heel veel', zegt hij. Op jaarbasis vangt hij tussen de 700 en 800 mollen. En om even op het fabeltje van de winter terug te komen: een mol voelt dat de kou in aantocht is. Om niet te verhongeren gaat hij gangen aanleggen want maakt hij onvoldoende meters dan kan hij zijn voorraad eten niet kwijt. En in bevroren grond is het slecht graven.

Ook de regenworm, de grote prooi van de mol, ziet de bui van de winter hangen en gaat naar diepere grondlagen, daarbij op de voet gevolgd door de mol. In de zomer zie je de mol niet, dan zit hij ondiep onder de zoden. Maar als de mol naar beneden gaat dan stuit hij op veel vastere grond en die moet hij kwijt. Hij maakt opwaartse gangen en zo ontstaan de vele molshopen die je nu ziet.

Heeft de mol er zin in dan kan hij afhankelijk van de grondsoort tot vijftig meter gang per dag graven. 'Als hij een echt actieve dag heeft dan kan hij een heel gazon ondergraven. En dan heb je een probleem. Want wat hol is, zakt in. En het zand dat de mol naar boven brengt, krijg je er nooit meer in', legt Mark van den Akker uit. Fruitkwekers in de regio maken zich ook zorgen. Op zich veroorzaakt de mol daar niet zoveel schade maar in zijn gangenstelsel leeft ook de woelrat en die vreet de fruitbomen aan. 'De mol en de woelrat tolereren elkaar. De woelrat rukt op vanuit Midden-Europa. Je ziet ze nu al veel in Zuid-Limburg'. Appels worden tegenwoordig door fruitboeren machinaal geplukt. Schiet zo'n machine in een molshoop

Mollenvanger Mark van den Akker: "Kiezen voor de meest pijnloze en effectieve manier."

Foto's: Peter Hamans

gen dat ze dan ruzie met elkaar krijgen. Toch hebben ze daar genoeg aan een heel klein territorium omdat ze voldoende te eten hebben. Bij fruitkwekers zitten legers regenwormen in de grond. Vroeger bespotten de kwekers hun appels met koper om schurft tegen te gaan. Dat mag nu niet meer dus de regenwormen hebben tegenwoordig

Het vangen van mollen is weliswaar de broodwinning van de Heythuysenaar maar Mark van den Akker trekt een duidelijk grens als het om dierenwelzijn gaat. 'Ik ben van beroep ongediertebestrijder maar ik ben ook dierenliehebber. Dit betekent dat ik kies voor de meest pijnloze en effectieve manier. En ik vind het spel dat

wordt gespeeld heel mooi. Een mol doet nooit voor honderd procent wat je verwacht. Het is de kunst van het vangen. En ik win altijd, hoe lang het soms ook duurt. Het is voor mij een principekwesie.' Soms staat hij ademloos in het veld te kijken naar wat een mol nou weer

was 92 centimeter hoog. Onvoorstelbaar, wat een kunstwerk was dat! En dan te bedenken dat er maar één mol in zat. En al die voorraadkamers die hij had aangelegd. Daar werd ik stil van, daar kon ik echt met bewondering naar kijken.'

Peter Hamans

Ook deze mol viel in handen van Mark van den Akker.

dan worden de appels beschadigd en hebben ze geen A-kwaliteit meer. Reden waarom veel fruitkwekers een beroep doen op mollenvanger Mark van den Akker.

Het territorium van de solitaire opererende mol beslaat zo'n 300 tot 400 vierkante meter. 'Op een hectare grond kunnen vijftig mollen zitten. Maar bij fruitkwekers, waar ontzettend veel wordt bemest, vang ik mollen die op drie, vier meter afstand van elkaar huizen. Eigenlijk kan dat niet want je zou toch zeg-

vrij spel. En de mollen zijn er blij mee.'

Vroeger werden mollen gevangen vanwege hun kostbare huid. Er werden fortuinen mee verdiend. Mollenbont is uniek bont want de mol is het enige zoogdier dat zijn haren rechtop in de huid heeft staan. In Limburg is de mol zijn beschermde status kwijtgeraakt vanwege de overlast die hij veroorzaakt. Dat wil echter niet zeggen dat er met alle middelen op het dier mag worden gejaagd. Je mag hem bijvoorbeeld niet met carbid doden.

Op jacht naar de mol: wat is de beste manier?

Hoe krijg je een mol te pakken? Wat is wijsheid? Eigenlijk is er slechts één echte remedie om de plaag te lijf te gaan en dat is de ouderwetse mollenklem. Het is tevens de minst dierovriendelijke manier omdat de klem (mits goed en effectief geplaatst!) het dier in één klap doodt. Tegenwoordig zijn ook mollenverjagers te krijgen die geluidstrillingen uitzenden. Reclame moet ons doen geloven dat de mol hier allergisch voor zou zijn. Onzin, weet Mark van den Akker. 'Na een of twee dagen is de mol gegarandeerd terug. Want waarom zijn er zoveel molshopen langs autowegen? Daar laten ze zich toch ook niet door afschrikken?' Nog een fabeltje: klemmen mag je alleen met handschoenen aanplaatsen om de geur van mensenhanden weg te moffelen. Van den Akker: 'Een mol ziet slecht, hij hoort slecht en hij ruikt slecht. Hij ruikt dus ook geen mensengeur. Handschoenen zijn dus overbodig. Een mol heeft tastharen, daar doet bij alles mee. Hij voelt bijvoorbeeld letterlijk of een regenworm in de buurt is.' Een derde fabeltje: je gazon omringen met Keizerskroon (*fritillaria imperialis*). De plant scheidt een voor de mol misselijkmakende geur af. 'Klopt', zegt Van den Akker, 'maar alleen daar waar de knollen zitten. Twee meter verder graaft de mol vrolijk verder. En om nou je hele tuin vol

te planten met Keizerskroon...?' Een gruwelijke methode – en die raadt Van den Akker dan ook af – is het ondersteboven in het gazon steken van flessen met een kapotte hals. De mol zal zich hierdoor zijn neus ernstig verwonden en ondergronds een langzame hongerdood sterven. Zelf gebruikt Mark van den Akker incidenteel fosforwaterstofgas. Hij is hiervoor gecertificeerd. Het is net als blauwzuurgas uiterst giftig en werkt effectief en pijnloos. 'Je legt er een koe mee om. In één zo'n busje pillen zit 160 gram gas. Een mens overlijdt al bij inademing van 0,4 gram. Ik gebruik het in gangenstelsels en het gebied moet zeker acht tot tien hectare groot zijn maar bijkomend probleem is dat je niet ziet wat er onder de grond gebeurt. Bovendien werkt het gas maar heel kort dus ik moet toch altijd navangen met klemmen.' Ook diervriendelijk maar heel omslachtig is de inzet van de inlopkoker. 'Er zijn mensen die de mol geen pijn willen doen. Ze willen hem laten vangen en elders weer laten uitzetten. Prima, zeg ik dan, maar dat kost wel een leuke cent omdat ik de koker elke dag moet komen controleren. Een mol kan namelijk nog geen halve dag zonder eten. Dan gaat hij óf van de stress dood of hij verhongert in de koker. En dan heb je nog niets bereikt met je diervriendelijke aanpak.'